

Dissertatio medica inauguralis de lethargo ... / [Johann Georg Volckamer].

Contributors

Volckamer, Johann Georg, 1662-1744.
Universität Altdorf.

Publication/Creation

[Altdorffii] : Typis Henrici Meyeri, [1684]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/d4673utz>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

J. J.
DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS

De

LETHARGO

Quam

Divino Annuente Numine,

ex

DECRETO atq; CONSENSU

GRATIOSISSIMI

ORDINIS MACHAONII
ALTDORFFINI

PRO LICENTIA

Summos in MEDICINA HONORES

atq; PRIVILEGIA DOCTORALIA

acquirendi

Publico Philiatricorum Examini

submittet

Pridie Calend. Octobr. A.E.C. M DC LXXXIV.

JOH. GEORGIUS VOLCKAMERUS,
Norimbergensis.

ALTDORFFI,

Typis HENRICI MEYERI, Universit. Typographi.

DISSEMINATA IN AMERICA

LETTER GO

FROM THE

THE

OF

THE

OF

PRO

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

A. Ω.

SOMNUM antiquitas Deum finxit, ejusq; aulam soporiferam Ovidius, Poëtarum ingeniosissimus apud Cimmerios collocavit, dum ita Metamorphos. Lib. XI. Fab. 12. lusit:

Est propè Cimmerios longo spelunca recessu,
Mons cavus, ignavi domus & penetralia somni:
Quò nunquam radiis oriens, mediusve, cadensve
Phœbus adire potest, nebulæ caligine mistæ
Exhalantur humo, dubiæq; crepuscula lucis.
Non vigil ales ibi cristati cantibus oris
Evocat Auroram; nec voce silentia rumpunt
Solicitive canes, canibusve sagacior anser,
Non fera, non pecudes, non moti flamine rami,
Humanæve sonum reddunt convitia linguæ.
Muta quies habitat, saxo tamen exit ab imo,
Rivus aquæ lethes, per quem cum murmure labens
Invitat somnos crepitantibus unda lapillis.
Ante fores antri fœcunda papavera florent,
Innumeræq; herbæ, quarum de lacte soporem
Nox legit, & spargit per opacas humida terras.
Janua, ne verso stridorem cardine reddat,
Nulla domo tota est, custos in limine nullus.
At medio torus est hebeno sublimis in antro
Plumeus, unicolor, pullo velamine tectus,
Quo cubat ipse Deus, membris languore solutis,
Hunc circa passim varias imitantia formas
Somnia vana jacent totidem, quot messis aristas,
Sylva gerit frondes, ejectat littus arenas.

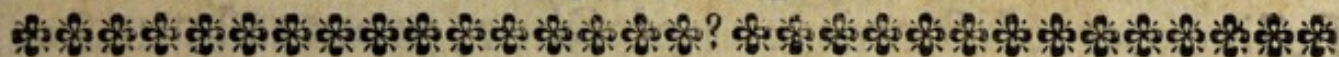
Placet hæc de Somno Fabula, sed perplacet potiùs Basilii, Cæsariensis Episcopi, Ecclesiasticorum Scriptorum eloquentissimi, monitum, qui, gratias age illi, inquit, scil. VERO DEO, qui mirabiliter nos per somnum ab assiduus laboribus recreat, & modicæ quietis beneficio, rursus ad vigorem virium reducit. Sanè enim quando per diurnos labores, meditationes, studia, curas, motusq; varios spiritus exhausti, & membra defatigata sunt, eccquid gratius nobis accidere potest ipso Somno?

-- quem cura fugit, qui corpora duris
fessa ministeriis mulcet reparatq; labori.

Contra anne summè nobis molestum est, si vigiles ducere nodes, morbi, dolores & cruciatus varii imperent? O aurea ergò Sanitatis tempora! ubi justo tempore vigilias diurnas nocturnus excipit Somnus, nam & hîc

-- -- amant alterna Camoenæ.

O tristitia verò hominum fata! quando moderationem & temperamentum aut somnus aut vigilie excedunt. Dixerim tamen, immoderatum somnum pessimum esse, hic namq; non cum Menandro mors ad breve, sed ad longum tempus, non aliquot tantum, sed plurium horarum, imò dierum obitus dici mereatur. Hic cum exiguum vitæ tempus datum sit hominibus, velut publicanus non dimidium tantum ejus, prout Plutarchus olim dixit, sed plurimum aufert. Proinde Soporosi Medicis dicti affectus meritò ab iisdem considerantur, diligenter indagantur, & quæ ad curationem ipsorum faciunt perquiruntur: Inter eosdem autem cum Lethargus non postremum habeat locum, dignus mihi visus est, ut istum in Disputatione hac Inaugurali, ex Decreto atq; Consensu GRATIOSISSIMI ORDINIS MACHAONII ALTDORFFINI habendâ, declarandum sumserim. Faxit DEUS ut hoc meum propositum cedat feliciter!

THESIS I.

Cùm ex sententiâ Illustris Scaligeri, ante omnia Vocis usum cognoscere oporteat, & Philosophiæ Consulti Sapientissimi approbent, δεχλὼ τῆς παιδεύσεως εἶναι πλὴν τῶν ἰνομάτων Ἰπίσκεψιν, me quoque, in Genealogiâ nominis Lethargi declarandâ, primùm occupatum esse addecet.

TH. II.

Est autem nomen *Lethargus*, à Medicis in latinam civitatem receptum, origine Græcum; dicitur enim λήθαργος à λήθη, & δργος, i. e. *oblivio iners*, uti tradit *Christianus Becmanus de Origin. Lat. Ling. p. m. 456.*, vel à notissimis duobus accidentibus λήθη & δργία, *stupida, somnolenta*, & *pigra rerum omnium oblivio* denominatur; est enim *Lethargicorum*, *oblivisci sui*, nam *memoriam*, inter *somnum obtusum*, rei nullius habent, adeò ut etiamsi excitentur, statim in somnum relabantur, ceu scribit *Johann. Conrad. Dietericus in Patréo Hippocratico num. 501. p. m. 706.* *Quintus Serenus Sammonicus* nominis rationem à *letho* deduxisse, aut illuc alluisse ad minimum videtur, dum enim *lethargiæ expellendæ rationem* tradit, ita præfatur:

*Deniq; nonnunquam somno sic membra gravantur,
ut jungatur letho, sopor albus, acerbo.*

Aliàs Latinis affectus noster *Veternus*, *altus ac gravis sopor*, *marcor*, & *inexpugnabilis dormiendi necessitas* vocatur, Germanicè audit die *Schlaffucht*.

TH. III.

Homonymia etiam hîc attendenda est; usitatisimum namq; nomen *Lethargus* generaliter sumtum omnem affectionem soporosam, sive somnum profundum & difficilis

facilis expergefactionis, complectitur, prout testatur *Sen-
nertus Prax. Med. Lib. I. part. 2. cap. 20. Willis. Tr. de Anima
brutor. part. 2. patholog. cap. 3. & Dietericus l. c. Specialiter au-
tem & propriè pro fomno profundo cum febre & delirio
accipitur.*

TH. IV.

Sed fatis de nomine, pergo igitur ad *Definitionem*,
qualem, si non ad Logicorum normam quadrantem,
Medicam tamen, hoc est, usui sufficientem (uti loqui
amabat immortalis gloriæ Vir Beatus *Casparus Hofman-
nus*) dabo sequentem: *Lethargus est imminutio ac deprava-
tio functionum principum animalium, cum inexpugnabili dor-
miendi necessitate, ac febre lentâ conjuncta, ortum habens ab im-
peditâ in Cerebro Spirituum animalium expansione irradiativâ,
per varias causas introductâ.*

TH. V.

Generis loco posita est imminutio ac depravatio fun-
ctionum principum animalium, velut symptoma ad pri-
mam classem symptomatum, scilicet actionum læsarum,
pertinens. Est autem actio læsa imminuta sensus com-
munis, quod patet ex inexpugnabili dormiendi necessi-
tate, actio verò depravata ratiocinationis & imaginatio-
nis, quod delirium indicat; memoria quoque imminutè
vel abolitè læsa est, siquidem aliquando omnium rerum
oblivio adest, ita, ut affecti nec de rebus ingerendis aut
egerendis sint solliciti, licet præter id quod naturæ inevi-
tabilis exigat necessitas, seriò etiam admoneantur; Urget
quoque aliquando tanta oblivio, ut si os aperiant, obli-
viscantur tamen iterum claudendum esse; imò morbi
hujus insultum graviolem passi, si quando in declinatio-
ne ejus vi quasi excitantur, rerum omnium obliiti, haud
priorum aut amicorum nominum amplius recor-
dantur, uti testatur. *Willis. l. c.*

TH. VI.

TH. VI.

Jam verò cùm omne Symptoma præsupponat morbum, meritò quæritur, qualis hîc adsit morbus ? Respondeo, adesse morbum cerebri intemperiei frigidaë & humidæ, vel clarius, pituitosæ, serosæ, itemq; vaporosæ, & narcoticæ &c. cum quo sæpè concurrit morbus meatuum Cerebri, præternaturam angustatorum, compressorum, repletorum, aut obstructorum. Cartesiani siquidem in hoc morbo accusant cerebrum quoad poros ipsius, qui si sint obstruâti, spiritus animales haud per eos ad munia pristina permeare possunt, unde propensionem talem in somnum esse contendunt, vid. *Dolæus in Encyclopæd. Medic. Theoret. Practic. l. 1. c. 5. p. m. 71.*

TH. VII.

Subjeâum igitur sive pars affecta est Cerebrum, tùm quoad substantiam suam corticalem & cinericiam, quàm medullarem & albicantem, consideratum. *Sylvius* equidem *Prax. l. 2. c. 29. §. 18. & 19.* locum primariò affectum in lethargo non vult esse cerebrum, verùm totam sanguinissimam, sive vasa sanguinem circumvehentia ; Nam quamvis caput grave sit lethargicis, id tamen à vaporibus aut humoribus cum sanguine ad Cerebrum delatis exoriri existimat, ut non opus sit ad peculiare & primum Cerebri vitium recurrere : Sed videtur Clarissimus Vir subjeâum causæ morbificæ, cum morbi subjeâto, confundere.

TH. IIX.

Pergo ad Causarum Scrutinium, quas inter primò considerandam sese sistit causa proxima, sive immediata, hanc verò dixi in definitione, esse impeditam in Cerebro Spirituum animalium expansionem irradiativam. Nam quemadmodum in statu naturali Spiritus animales
ex

ex subtilissimo sanguinis chyloso-aërei flore geniti, particulis suis elasticis Cerebri poros ac meatus omnes blandè distendunt, singulosq; ejus anfractus instar ætheris subtilissimi luminosi permeant & irradiant, tum insuper liberrimo motu per omnes Cerebri gyros, anfractus, & diversas concamerationes agitati, functionum principum exercitiis obeundis inserviunt; ita in præsentē hoc affectu præternaturali expansionem istam irradiativam impeditam esse, ex functionum læsione manifestè apparet.

TH. IX.

Interim hæc ipsa irradiatio expansiva in Cerebro variis modis impediri solet: Nempè (1) quando particulæ plures pituitosæ viscidæ à sanguine consimili ad Cerebrum advectæ, atq; inter ejus poros depositæ sunt, ceu exemplum Viri crassi pituitosi in lethargum incidentis memorat *Petr. Forestus, Observ. & Curat. Medicin. Lib. X. obs. 10.* Vel (2) quando serosa colluvies, aut lymphæ vappida iners, aut recrementa sulphureo-salina, tartarea, scorbutica &c. in sanguine abundantia & coacervata, cum eodem in Cerebri anfractus exteriores irruunt, ejusq; poros & meatus corticales non tantum subeunt, sed & (ubi gravius fuerit malum) successivè ad medullarem usq; substantiam aliquantum se diffundunt. Pro ulteriori confirmatione *Willisium* adducere juvabit, qui in multis ab hoc morbo defunctis plicarum Cerebri interstitia aquâ lymphâ repleta, quin & extimam ejus substantiam à nimio madore mollem & minus firmam, insuper in nonnullis cavitates interiores lymphâ turgentes, & totius Cerebri compagem hydrope seu potius diluvio inundatam reperit. (3) Quando propter abscessum particulæ purulentæ meatus Cerebri subeunt; ita namq; *Schenckius Observ. Medicin. Lib. I. obs. 110.* refert in muliere ex lethargo defunctâ

Etâ abscessum in anteriori Cerebri parte repertum fuisse, & pus interiori Cranii ossis parti adhærescens, quod & è naribus paulò antè mortem irritatis profluxerat; Similem observationem adducit *Forestus Observ. & Curat. Medicin. Lib. X. obs. 11.* (4) Quando cerebro à tumore compresso, ejus meatus angustiores fiunt, sic annotavit *Platerus in Prax. L. I.* in Nobili Bonecourtio stuporis soporosi causam post mortem deprehensam fuisse glandulam magnam supra corpus callosum genitam, cum humoris copiâ. (5) Quando à Sulphure quodam vaporoso viscoso ligantur Spiritus, vel ab aciditate ejusdem Vitriolicâ coagulantur, vel à Narcosi stupefaciente fascinantur, quò minus ad sensuum organa & consueta munia prorumpant. Vid. *Henricus Petreus in Nosologia Harmonica Dissert. 5. §. 24.* Ita fumus carbonum, maximè fossilium, terræ bituminosæ combustibilis, quâ Hollandi & Angli pro lignis utuntur, fumus picis, opopanax, galbani, aliorumq; gummatum, vapor vini, croci, amygdalarum amararum &c. sulphure narcotico somnum inducunt, quia ex sententia Hermeticorum Æus & iales tenues incraissant, mobiles figunt, volatiles congelant: Similiter ex fumo fornacis recenter exstructæ lethargum subortum esse testatur *Hildanus Centur. 4. observat. 11. fol. 22.*, citatus à *Matthia Morono in Directorio Med. Practic. p. 262.* Adhæc ex incauto opiatorum usu similem effectum introduci posse omni dubio vacat.

TH. X.

Ceterum causæ mediatae propinquæ & antecedentes possunt esse humores, in corpore adhuc fluctuantes, pituitosi, viscosi, serosi, aquei, purulenti, aut alii Sulphure vaporoso, viscoso, narcotico, corrupti, aut austeritate vitriolicâ depravati, qui dein ad Cerebrum delati causæ

proximæ naturam induunt. Hûc quoq; pertinent, temperamentum pituitosum, frigidum, serosum, debilis laxa vitiosaq; Cerebri constitutio, ætas senilis ob pituitæ abundantiam & caloris defectum, vel juvenilis etiam, ob copiosam humiditatem prædominantem, vid. *Hipp. S. 3. aph. 30.*, cacochymia, cachexia, phrenitis, abscessus, aliq; morbi prægressi, aut prorsus non, aut malè judicati, recrementa morbida in sanguine relinquentes, qui eadem dein intra Cerebrum deponere quandoq; solent.

T_H. XI.

Pergimus ad causas mediatas remotiores, five Pro-
catarcticas: Quas inter (1) accusandus venit Aër, humi-
ditatibus multis imprægnatus, aut frigore exasperatus,
sicuti *Hippocrates* hyeme lethargum sæpius fieri in *Secl. 3.*
aph. 23. confirmatū reliquit. (2) Cibi crassi, visceri, vaporosi,
leguminosi, ac bulbosi, ansam huic morbo præbent, hinc
alii ac coepæ usum accusat *Avicenna Lib. 3. Fen. 1. tr. 3. c. 7.*
Potus vaporosus crudus, aut copiosior usus vini genero-
sioris, aut Spiritus vini, aliorumq; Æuum ardentium,
in culpâ quoque sunt, nec minùs janua pandunt affe-
ctui proposito computationes nocturnæ, & crapulæ fre-
quentiores, idq; cum primis, si homines iis dediti mox se
tradant somno; hic enim aliàs inter causas procatarcticas
(3) hùc concurrìt, præsertim nimius, cui si indulgeatur,
necessariò fit, ut Cerebro vaporibus repleto gravetur ca-
put, Spiritus obscurentur, omnes sensuum mentisq; vires
torpore & ignaviâ debilitentur, motus humorum natu-
rales retardentur, crudi pituitosi succi, & omnis generis
supervacanea, exaggerentur; vid. *Clariss. Charleton. Exerc.*
Pathol. 6. (4) Paria cum somno facit quies nimia, utpote
quæ Spiritus crassos, torpidos, & ad omnes mentis fun-
ctiones valdè ineptos reddit. (5) Excernenda pituitosa,
si

si omiffa evacuatione confuetâ, retineantur, malo nostro materiam offerunt; ita fudatio etiam omiffa, purgatio neglecta &c. apprimè hûc morbofum fymbolum conferunt: *Willifius* infuper notat, acidulas in quantitate largiori potas, nec per urinam fufficienter rurfus evacuatas, lethargum minari. Nec (6) Animi Pathemata, cum primis triftitia, mœrorq; diuturnus, terror &c. quæ Spirituum expansionem irradiativam cohibere folent, hîc culpâ vacant

TH. XII.

Visis Causis progredior ad Signa hujus affectus Diagnostica, eaq; demonstrativa, affectum five lethargum demonstrantia, funt autem fequentia: fcilicet, inexpugnabilis dormiendi neceffitas, propter Spiritus animales ab expansione irradiativa per caufas fupradictas impeditos & cohibitos introduâ, dein oblivio, propter cerebri tractus à materiâ heterogeneâ repletos, vel propter animalium Spirituum confuetum motum cohibitum, vel propter veftigia Cerebro impreffa deleta, fubfecuta; tum delirium propter ideas menti falſè repræſentatas excitatum; deniq; febris (per pulſum magnum & citatiorem exſpirationem calidam, linguæ & faucium ardorem, feſe prodens,) ex pituitâ in Cerebro putrefcente juxta antiquorum placitum, vel potius ex heterogeneis particulis ſanguini confuſis, vel ex impedito Cordis motu produâ; hic enim motus cordis ſegnior dum propter Spirituum debiliorem influxum adefſt, ſanguis neceſſariò in fluxu ſuo confueto retardatur, dum interea nihilominus ipſe obicem quendam offendens impetuoſius in ſe revolvi & agitari incipit, non ſecus ac videmus aquas placidè defluentes, ſi ad ripas obicem quendam offenderint, citatiori motu in gyrum verti.

TH. XIII.

Nec minùs notanda sunt signa Distinctiva, quæ monstrant, quâ ratione affectus noster ab aliis sibi affinibus & cognatis morbis discerni queat: distinguitur ergò Lethargus à Somnolentiâ simplici, per somnum graviolem, à Caro per febris præsentiam, utpote quæ in Caro abest, dein Caro affecti vix oculos aperiunt, nec respondent, lethargici verò respondent aliquid motis leviter labiis, sed statim rursus in somnum delabuntur, vellicati tamen sentiunt, integrâ manente respiratione. Porro distinguitur à Catalepsi lethargus, quia ibi ægri oculos apertos, cum corpore toto ad instar Marpesiæ rupis immobili, habent, hîc verò oculi obveniunt ferè semper clausi. Præterea ab Apoplexiâ præsentem affectum discernere non adeò difficile est; Apoplectici siquidem subitaneo functionum animalium exercitio privantur, respiratio est difficilis; secus ac evenit in lethargo, qui ægris successivè prehensis liberam magis respirationem relinquit.

TH. XIV.

Transimus ad signa Prognostica, *Eventum morbi, tempus, & modum eventus* manifestantia: Quod primi generis concernit signa prognostica, exitiale censetur malum, si febris malignæ vel morbis aliis cephalicis, aut affectibus convulsivis, aut doloribus gravioribus, in corpore cacochymo aut valetudinario, aut in ætate senili constituto supervenerit, vid. *Willis. l. c.*, nec minùs periculum summum adest, si æger derepente instar apoplectici lethargo corripitur, & morbo ingravescente tendinum subsultus, spasmi, tremores, motusq; convulsivi superveniant, porro si caput frigide sudet, inrernuncium mortis adesse Practici experti affirmant: Major verò salutis spes affulget, si somnus non adeò profundus, respiratio

ratio liberior, facultatum læsio tolerabilis in corpore juvenili observetur; Vel si affectus corpori aliàs sano & robusto, citra pravam diathesin humorum, à causis evidentibus fortuitis e. g. crapulâ, narcoticorum usu, capitis ictu non nimis violento &c. inductus fuerit, atq; symptomata paulò remittere mox incipiant.

TH. XV.

Quod ad *secundi* generis signa attinet, non opus est, ut de iis multum simus solliciti, morbum namq; acutum esse constat; & *Hippocr. Lib. II. de morb. text. 63.* Lethargicos in septem diebus mori, si verò hos effugerint, sanos evadere pronunciat.

TH. XVI.

Quod *tertii* generis tandem signa concernit, in lethargo parotides supervenientes, vel apostema in Cervice ortum, propter materiæ morbificæ metastasin, à loco nobiliori ad ignobiliorem factam, salutare indicium præbent, quale etiam exhibet materiæ morbificæ manifesta per sudorem, urinam, aut alvi fluxum, oculorum aut narium stillicidia, auriumq; fluxum purulentum, aut sternutationes facta, excretio, cum ægri evphoriâ conjuncta. *Hippocr. in Coac. prænotionib.* qui ex lethargicis servantur, scribit plerumq; empyicos fieri; circa quod prognosticon monet *Lazarus Riverius Prax. Medic. Lib. I. c. 2.* verum empyema ex lethargo genitum, vix ulli videre contigisse; sed veritati magis consentaneam esse Mercurialis interpretationem, quæ vult, vel empyicos vel suppuratos hoc loco esse intelligendos, quibus per aures vel nares materia purulenta evacuetur. Docuit enim *Galenus Comm. Aph. 7. Sect. 5. & Aph. 44. Sect. 7.* per empyema *Hippocratem*, non solum quæ in thorace, sed quæ etiam in singulis partibus fit, suppurationem intelligere. Quicquid sit, nec tamen

impossibile esse crediderim, verum empyema lethargo succedere, à Willisio persuasus, materiam illam morbificam, quæ in capite defixa veterum excitaverat, postea à sanguine rursus resorptam, & in pectore depositam empyema aut sputum instar tabidorum producere posse, tale siquidem ab ipso in febre Epidemicâ soporosâ, quæ regnavit Anno hujus seculi sexagesimo primo, annotatum & observatum legitur. Ceterum si lethargus in apoplexiam aut epilepsiam degeneret, conclamatum ac Charonti naulum persolvendum esse ajunt.

TH. XVII.

Sed ordo & tempus monent, ut ad *Curationem* affectus nostri sat gravis me recipiam, quam ad imitationem Practicorum celebrium, in eam, quæ in Paroxysmo, & eam, quæ extra Paroxysmum locum habet, distinguere commodum visum est.

TH. XIIIX.

In Paroxysmo igitur palmariae *Indicationes* binæ observandæ erunt: I. *Ut æger excitetur*, II. *Spiritus animalium expansio irradiativa in Cerebro impedita, quantum licet, liberetur, per maturam obstaculorum perspectorum remotionem.*

TH. XIX.

Indicationi primæ inservient objecta vehementiora sensuum externorum organis oblata; nimirum ægri aures clamore impleantur, vel is nomine proprio, ore auribus propius admoto, fortiter compelletur; mox frictiones asperæ, vellicationes & puncturæ corporis, aut ligaturæ dolorificæ, non tamen longius continuandæ, hinc inde instituantur, vel titillationes sub axillis fiant, vel plantæ pedum cum scopulis fetigeris verrantur; *Plinius Lib. XXII. cap. 13. Urticam lethargicos expergiscere, scribit, tactis cruribus, magisque fronte.* Nec alia quæcunq; intermittat Medicus, qui-

quibus ægrum excitari posse crediderit, ita sanè singularem modum, quo lethargo oppressus quasi in vitam revocatus est, enarrat vel effingit. *Horatius Sermon. Lib. II. Satyr. 3.*

*Pauper Opimius argenti positi intus, & auri,
Qui Veientanum festis potare diebus
Campanâ solitus trulla, vappamq; profestis.
Quondam lethargo grandi est oppressus: ut hæres
Jam circum loculos, & claves latus, ovansq;
Curreret. Hunc Medicus multum celer, atq; fidelis
Excitat hoc pacto: mensam poni jubet, atq;
Effundi saccos nummorum, accedere plureis
Ad numerandum: hominem sic erigit, addit & illud:
Nî tua custodis, avidus jam hæc auferet hæres.*

Sed hæc ως ἐν παρόδῳ.

TH. XX.

Postmodum multum è re fuerit, si Θ volatile urinæ, aut ς us *ci urinosus, in vase oblongi colli, aut spongia aceto rutaceo, vel aceto cum castoreo permixto, imbuta naribus admoveatur; deniq; loco epithematis fronti, temporibus, pulsibus, testibusq; applicetur; aut fiat acetum aromaticum acre, ex infusione Bacc. Juniperi, Lauri, Rorismarini, Zedoariæ, Sem. Sinapi, Nasturtii &c. quo crura ut & nares fricentur. Vel ex præscripto *Willisii* tempora & facies Ol. Succini aut balsamis cephalicis illinantur.

TH. XXI.

Ut autem porrò Indicationi secundæ quoq; satisfiat, varia in Paroxysmo etiam adhibenda erunt remedia. Quòd si enim ς uum animalium in cerebro expansio irradiativa, à particulis plurimis pituitosis viscidis, aut serosis aqueis, aut purulentis, cerebri poros ac meatus occupanti-

pantibus, impedita fuerit; absq; mora injiciatur Enema aliquod, ad imitationem *Sennerti Medicin. Practic. Lib. I. Part. 2. c. 20.* vel *Costeri in tabulis affectuum præcipuorum Theoretico-Practic. p. m. 14.* ex cephalicis emollientibus ac evacuantibus, vel magis acre ac stimulans, ad imitationem *Frederici Deckeri in Not. ad Prax. Barbettian pag. 29.*, præscribendum, tum ut primarum viarum excrementa subducantur, tum ut materiæ morbificæ averſio aliqua à cerebro fiat; cum quibus parem fermè vim habent ſuppoſitoria acriora intruſa. Dein V. S. instituatur, nam tametſi copia ſanguinis ſui imminutionem poſtulans non adſit, aut ubiq; concurrat, illa tamen eatenus (ita me docente *Williſio*) juvat, quatenus vaſa ſanguine depleta, ſerum alioſq; humores in Cerebro depoſitos aptius reſorbent. Locus pro eâdem celebrandâ ſit vena brachii, nunc dextri, nunc ſiniſtri, prout circumſtantiæ à prudente Medico attendendæ ſuaſerint; *Williſius* equidem in hoc caſu venam jugularem præ brachiali pertundendam eſſe conſulit, quoniam hoc modo ſanguis intrâ capitis ſinus plurimum coacervatus, & forſan ſtagnans, in circulationem æquabilem faciliùs reducetur; vereor autem, ne ex colli conſtrictione cum ſaſciâ, quæ talem Venæſectionem præcedere debet, in majus malum æger incidat; ne dicam jam de dubiis, quæ contrâ eandem ſectionem proponit *Leonhardus Botallus Oper. Medico-Chirurgic. à Clariſſimo Horne editorum p. 88. & 334.* Ceterum Venæſectionis vices in noſtro affectu, ſi corpus ſit ſenile aut debile, Cucurbitulæ ſcarificatæ, ſupplere poterint.

TH. XXII.

Multum quoq; prodeſſe Veſicatoria nuchæ, & aliquando poſt aures, imò & cruribus applicata, experientia loquitur: nec minùs pro exturbandâ cerebri poris
ac

ac meatibus inclusâ materiâ morbificâ insignem vim habent sternutatoria acria, ex pulv. rad. hellebor. albi, lil. convall. nigell. majoran. salv. fl. anthos. &c. addito castoreo, ac adpersâ unâ alterâvé Ol. majoran. vel lavendulæ destillat. guttâ, naribus insufflata. *Frid. Deckerus in Not. ad Prax. Barbettian. p. m. 36.* sequentis Errhini, ex Turbith. mineral. ʒß. & glycirrhiz. ʒß. pulv. parati, tantillo naribus indito ac inflato lethargicum liberavit, dum tantâ puris paucâ sanguine mixti copia, non tantum ex auribus, verum etiam faucibus secuta est, ut nisi oculis suis vidisset, ipsi credere impossibile fuisset. Poterint insuper revulsionis gratia sinapismi plantis pedum admoveri.

TH. XXIII.

Quodsi verò Spirituum in Cerebro expansio irradiativa impedita fuerit, propter sulphur vaporosum narcoticum, ex crapulâ, usu excessivo opiatorum, fumis &c. suggestum, ægro sine morâ Emeticum propinandum erit; e. g. Aqua benedict. Rulandi, aut Tartar. emetic. cum Aq. Cerasor. nigr. &c. dein exhibeatur Tinctura Castorei, aliaq; inde parata medicamenta, tanquam optima contra narcoticorum noxas antidota.

TH. XXIV.

Prætereâ tûm hîc, quàm alibi, patientis ori mixturæ & potiones Spirituosæ, ex cochleari subinde infundendæ sunt: E. g.

℞. Aq. puleg.

betonic.

flor. tilia

lil. convall. āā. ʒvj.

hirund. cum castor. ʒj.

Syr. de Stæchad. ʒß.

Liq. C. C. succinat. vel ♀. succinat. ʒj.

M. dr. ad Vit. pro Potione.

Admisceri etiam poterint Θ ia volatilia, tam simplicia, quàm oleosa aromatica, & pulveres convenientes, hosq; inter pulvis antilethargicus specificus *Dolæi in Encyclopæd. p. m. 21.* descriptus.

TH. XXV.

Et hæc de Curatione in Paroxyfmo dicta sufficient: proximum nunc est, ut Curationem extrà paroxyfimum instituendam subjungam; cui tametsi remedia hæctenus adducta apprimè pariter inserviant; sequentes tamen *Indicationes* ulterius attendendas proponere lubet. I. *Ut futurus materia morbilica, in Cerebro Quum animalium expansionem irradiativam impeditur, proventus inhibeatur.* II. *Materia morbilica peccantis reliquia evacuentur.* III. *Conveniens cerebri temperies ac tonus restauretur.*

TH. XXVI.

Quapropter pro Indicationibus hisce in actum deducendis accuratam Diætam ægro afflicto Medicus primum præscribet: Videlicet ut I. in Aëre versetur puro, temperato, claro, lucido; humidum autem vaporosum nebulosum, frigidumq; vitet, aut suffumigiis ex ligno Juniperi, Succino, Mastiche, Storace calamita &c. paratis corrigat. II. Cibo utatur laudabili, facilisq; digestionis, cinamomo aliisq; aromatibus modicè condito, vel, ex consilio *Dolæi*, fruatur jusculis caponum, gallinarum, ac pullorum gallinaceorum, herbis cephalicis aliisq; in farctorum, à lacticiiniis verò abstineat; Potus sit vinum non musteum, sed tenue, longâ fermentatione exquisitè depuratum, vel celebratissimum hodie decoctum herbæ Theè, cum ∇ fontanâ & pauco saccharo paratum, ad somnum compescendum Cerebrumq; ficcandum usitatisimum, de quo vid. plura in *Theophilo bibaculo Clar. Pechlini*, & in scripto ex Anglico in latinum Idioma transposito,

to, cui titulus: Naturgemäße Beschreibung der Coffee, Thee, Chocolats, und des Tabacks. *III.* Somno minimè indulgeat lethargicus, sed ab eo maturè excitetur, aut per amica & jucunda colloquia impediatur. *IV.* Motus corporis eidem quoq; commendetur, per deambulationes amoenas, saltationem, equitationem, aliaq; corporis exercitia inducendus. *V.* Serosa, pituitosa, aliaq; sanguinis recrementa, ad naturæ & consuetudinis leges, per alvum ope enematum aut purgantium, tum per sudationem, scarificationem, Venæsectionem, hæmorrhoidum apertionem &c. maturè eliminantur. Diurisis præprimis proritetur, quia, ut *Aurel.* habet, multi liberati ab Urinæ interceptione moriuntur, vid. *Petræus l. c. Th. 42.* *VI.* Circa animi demum pathemata notet æger, ut

-- -- -- *tristitiam & metus*

*Tradat protervis in mare Creticum
portare ventis, --*

lætitiaæ autem & hilaritati studeat, eumq; in finem amicorum conversationibus frequenter intersit, aut Musicæ deliciis se recreet.

TH. XXVII.

Iis, quæ circa diætam proposui, probè observatis, aliorum etiam remediorum, primæ Indicationi in *Th. 25.* antè designatæ inservientium, conjungendorum usus feliciorum consequetur efficaciam. Ad futurum igitur materiæ morbificæ pituitosæ, viscidæ, & uum animalium expansionem irradiativam in cerebro aliàs impedituræ, proventum inhibendum, usurpentur variis formulis includenda medicamenta, pituitam viscidam alterantia & corrigentia à *Fr. Sylvio Prax. Medic. Lib. XI. cap. 29. §. 29.* adducta, tum alia attenuantia, aromatica, salina volatilia acria, acida incidentia, itemq; tam salina fixa lixiva dicta,

quàm falsa & enixa, ex Acidi & Alkali copulâ genita, uti Tartarus vitriolatus, Arcanum duplicatum, Arcanum tartari Noricum &c. quibus Mercurialia cautè jungi poterint.

TH. XXIIIX.

Nec minùs ad futurum materiæ serosæ aut lymphæ vappescentis (si quando illa peccaverit) proventum præcavendum erit respiciendum, potum parcum ægro concedendo, vel decoctum diaphoreticum & diureticum, ex Rasur. lign. Sassafras. Juniperi, Cortic. guajac. Rad. caryophyllat. Taraxac. Sem. milii & fœniculi subinde propinando, cujus uni alterive dosi, Syrup. quinq; Rad. ʒj, & -us -is dulcis gtt. viij. vel x. addi poterint. Fonticuli etiam hîc è re esse possent.

TH. XXIX.

Porro ad noxam ulteriorem, à Sulphure vaporoso, viscoso, vitriolico, aut narcotico metuendam, præcavendam, ægro propinentur ad exemplum *Sylv. Prax. Medic. Lib. II. cap. 27. §. 72.* acida, cum aliquali acrimoniâ conjuncta, uti sunt Spir. nitri, Spir. vitrioli philosophicus, Spir. veneris. Hermetici pro curatione hîc necessarium esse ajunt Sulphur quoddam non narcoticum & somnificum, sed contrariâ virtute præditum, taleq; extrahi tradunt vel ex ipso Sulphure vulgari, ut Oleum Sulphuris, Spiritum, ac quintam essentiam Sulphuris, vel ex aliis in quibus tale Sulphur delitescit. *Sylvius l. cit. §. 75.* spiritus salis & vitrioli volatiles haud parvi faciendos esse tradit, de quibus consulendus *Glauberus* in eorundem præparatione. Si ab incauto opiatorum usu affectus noster exortus fuerit, eadem remedia & hîc locum habent, quæ contrà illa ante in Curatione paroxysmo debitâ laudavi.

TH. XXX.

TH. XXX.

Quod secundam concernit extrà Paroxysmum Indicationem, pro materiæ morbificæ peccantis reliquiis evacuandis, convenient: (1) Purgantia ex Gialappa, Aloë, Agarico, Scammonio sulphurato, Mercurio dulci &c. concinnanda, addito Castorei tantillo. E. g.

R. *MPilul. tartarear. Bontii* ʒj.

Resin. jalapp.

⊖ *vol. succin. āā. gr. iiij.*

tartari gr. ij.

Ol. major. destillat. gtt. iiij.

Mr. cum Tinctura castorei & succin. F. pilul. n. xv.

inaur. dr. ad scatul. pro 1. dosi.

Vel Pilul. Arabic. de succino Cratonis, de agarico, cochiaë Rhafis, Mastichinæ &c. in certâ dosi singulis hebdomadis semel bisve paulò ante cœnam usurpentur. (2) Diaphoretica & Diuretica, alcalia volatilia, uti ⊖ volatile C.C. flor. *ci, Lig. C. C. succinatus; ac fixa, uti ⊖ ia lixiva quævis; tùm alcalina ⊖inum stimulum in sinu gerentia, sicq; incidentia simul & attenuantia, uti sunt Ocul. 9, corallia, Terra figillata &c. (3) Sternutatoria *suprà in Th. 22.* jam laudata, vel Errhina ex Aq. majoranæ, Succo betonic. pulv. rad. Ireos & nuc. Moschat. paranda. (4) Masticatoria & Apophlegmatizantia. E. g.

R. *Rad. Pyrethri,*

Irid. Florent. āā. 3℥.

Sem. Staphisagr.

Mastich.

Cubear.

Tabac.

Spec. Diamb. āā. ʒj.

Pulverifata excipe c. f. q. Ceræ F. Trochisci mastigandi, sæpiusq; in ore volutandi. Vel

R. Pulv. NM.

Caryophyll. arom.

Sinap.

Piper. alb.

Pyrethr.

Zingib. āā. ʒß.

Mell. anthos. ʒß.

Mr. hôcq; inungatur palatum.

(5) Vesicatoria l. c. pariter à nobis jamdum commenda-
data, quorum loco si fetaceum aut fonticuli magis pla-
cuerint, per nos esto. (6) Cum his scarificatio, hirudi-
numq; admotio in asfuetis, non absq; felici successu, con-
jungi poterint.

TH. XXXI.

Reliquum nunc est, ut circumspiciam, quomodo
tertiæ Indicationi, quæ convenientem cerebri tempe-
riem ac tonum restaurandum esse postulat, satisfiat?
Hîc verò medicamenta tam interna quàm externa cepha-
lica præscribenda ac ordinanda erunt. Inter cephalica in-
terna maximè proficua sunt (1) Volatilia sulphurea & bal-
samica & uosa aromatica, uti radix Galangæ, Zedoar. Ireos
Florent. Herb. betonic. lavendul. majoran. salviæ flor.
anthos, spicæ, cubebæ, succinata & castorina omnia, &c.
atq; ex his factæ conservæ, aquæ, essentiæ, & us, Tincturæ
&c. (2) Volatilia urinosa, uti & us *ci, lil. convall. vo-
latis, C. C. viperarum. Utraq; enim Spiritus animales
roborant, lympham vappescentem corrigunt, occlusosq;
cerebri poros dilatant. (3) Acida volatilia sulphuri nar-
cotico domando aptissima, uti & us Oli cephalicus,
& us ♀ is, Aq. magnanimitat. ex acido formicarum &
Spiri-

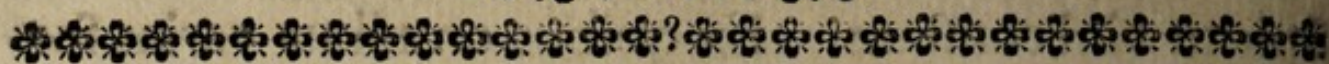
Spiritu vini constans. Ex quibus omnibus varias formulas quisq; pro lubitu componere poterit, quales hîc apponere temporis penuria prohibuit.

TH. XXXII.

Inter Cephalica externa laudantur: (1) Pulveres rad. Ireos. nigellæ, mastichis, thuris, cubebar. cardamom. minoris, lign. aloës, fantal. citrin. Fl. Ros. rubr. anthos lavendulæ, stoechad. cum moschi aut ambr. aliquot granis, bombace excipiendi, & sindoni includendi pro cucuphâ in capite gestandâ. (2) Balsami, ex Oleorum destillatorum majoran. lavendul. cinamomi atq; cariophyllo- rum aliquot guttis, cum Oleo NM. expresso exceptis, componendi, quibus tempora, nares, vertex capitis, atq; nucha illinantur. (3) Fodus & linimenta capitis à *Sennerto Prax. Medic. Lib. I. part. 2. c. 20.* & *Riverio Prax. Medic. Lib. I. cap. 2. p. m. 36.* descripta. Sed nunc receptui cano, dum instans iter me non tàm avocat, quàm abripit; Deoq; ter Optimo ter Maximo pro suâ ineffabili clementiâ, protectione & benedictione hucusq; mihi indultâ humillimas grates persolvo; Tibi verò B. L. hunc ingenii mei foetum, propter injunctam festinationem rudem atq; non satis expolitum, ita commendo, ut si quosdam ejus nævos offenderis, iis delendis gratiam, si defectus observaveris, iis veniam commodare velis. T A N T U M.

C O R O L L A R I A.

- I. *Non dantur vera purgantia.*
- II. *Facule faculenta sunt remedia, atq; adeò ad magisteria detru-
denda, quibus cum pari passu ambulant.*
- III. *Medicamentorum operationes diversæ, à corporis nostri partium
diversa structura dependent.*
- IV. *Ubicunq; est concursus Acidi cum Alkali ibi effervescentiam oriri
nemo ibit inficias.*
- V. *Medicamenta, quò simpliciora, eò meliora.*

APOLLINIS PATRIS ÆSCVLAPI haud de-
gener

Amice VOLCKAMERE, doctas vigilias
LETHARGVS exhibet Tuas, non somnia
Hic cerno formis ludicris errantia,
Sed mentis aciem vividam; haud caliginem,
Sed inferentem lumina facem fulgidam
Ingenii. Ovanti mox TIBI de prælio
Musæ accinent nostræ supremo, quæis meum
Votum precesq; serias jungam: ut Dii
Servent PATRIS TE gaudium CELEBERRIMI.
Fausto pede igitur VOLCKAMERE nunc
abi

Ad regna culta Ausonia, & incolumis redi!

Ita

Nobil. & Clariss.

DN. DOCTORANDO,
*animo quàm versu meliore
acclamat*

Johann. Mauric. Hoffmann,

Philos. & Medic. D. Chem. atq; Anat.
Prof. Publ. S. R. I. Academicus Cu-
riosus, ac Facult. Med. h. t. DECANVS.

